Coimisiún na Scrúduithe Stáit
State Examinations Commission

LEAVING CERTIFICATE EXAMINATION, 2019

DANISH

HIGHER LEVEL

Monday, 17 June
09:30 - 12:30

Læs nedenstående artikel og besvar spørgsmålene i opgave I, II og III.

Alle svar skal skrives på dansk.

Maksimum 100 point

Danske kvinder får i dag færre børn end i 1960'erne. Danske kvinder føder i dag 1,8 barn i gennemsnit, mens de i 1965 fødte 2,6 børn i gennemsnit. Hvis det nuværende befolkningstal i Danmark skal forblive stabilt, skal danske kvinder føde mindst 2,1 børn i gennemsnit. Hvorfor kvinder får færre børn, har længe været et populært diskussionsemne i Danmark. Debattøren Anne Sophia Hermansen har bragt denne debatartikel (Tekst 1) i Berlingske.dk den 26. april 2010, hvor hun viser forståelse for kvinder, der ikke ønsker at få børn.

Tekst 1

De mest ulykkelige er dem, der har børn. Det er resultatet af et større lykkeforskningsprojekt, der gør op med forestillingen om, at børn er nøglen til et lykkeligt liv. Undersøgelsen viser, at det, der gør os lykkelig, er vores partner, vores sociale relationer, økonomiske frihed, familie og job. Ikke vores børn. Noget de barnløse har gennemskuet for længe siden – nu foreligger dokumentationen så.

Undersøgelsen hviler på 15 års forskning, men helt vildt grænseoverskridende er den nu ikke. Som Christian Bjørnskov, lykkeforsker og lektor ved Aarhus Universitet, siger til Berlingske Tidende, så begrænser børn vores frihed. Ja tak, intet nyt her.
Han forudser afslutningsvis, at vi vil føde færre børn i fremtiden, fordi vi ikke længere vil være bundet af den norm, at børn er et succeskriterium for et vellykket liv. Interessant. At børn skulle være det, er vist også en moderne konstruktion. Aldrig før har vi i den grad idoliseret vores børn som i dag, hvor hver eneste mundfuld grød foreviges i metertykke albums, og småtalentløse tegninger belønnes med klapsalver som til et verdensmesterskab.

Barnet er heller ikke bare en del af familien, men det royale medlem for bordenden, og forældre er ikke så meget opdragere som tjenende ånder, der desuden bør være villige til at sætte sig selv til side for barnets behov. At tage en fridag for at pleje sig selv er f.eks. dybt egoistisk, men at holde fri med sit barn er udtryk for ordentligt moderskab. Færdiglavet mad er uansvarligt, mad fra bunden er åh, så dejligt. Og at barnet får modermælkserstatning, er naturligvis imod alle sundhedsforskrifter i hele verden, så derfor ammer kvinderne fra min generation (der selv er flaskebørn for en stor dels vedkommende) til brysterne falder af.

Moderskabet er blevet en avanceret form for kvindeundertrykkelse, siger den franske filosof Elisabeth Bandinter. Hun har skabt ravage i Frankrig med sit essay om Konflikten, Kvinden og Moderen og skitserer her en ny kvindetype, som ikke lader sin kvindelighed definere af moderskabet. Det giver de nemlig afkald på. For moderskabet er blevet en sur askese, fortsætter Badinter, en endeløs række af pligter og sær opfattelse af kvinden som et pattedyr, der lystfuldt fusionerer med sit barn. En barnefødsel forskyder lykken med 18 år, nemlig til den dag barnet er flyttet hjemmefra.

Nu vil jeg ikke undvære min søn, men jeg forstår grundlæggende godt dem, der vælger ikke at få børn. De orker ikke leve op til det herskende ideal om at være Den Perfekte Mor, de interesserer sig måske heller ikke for det, derfor overlader de det trygt til andre og tager for sig af egen livslykke. Deres helt legitime valg og sikkert noget, vi kommer til at se mere til. Nøjagtigt som Bjørnskov pointerer.

I Tyskland er fremtiden ved at være nu; 38 % af de veluddannede kvinder siger, at de ikke ønsker at få børn. Jeg er ikke bekendt med en tilsvarende dansk undersøgelse, men lykkeprojektet synes at pege på, at vi skal have redefineret vores tilgang til at få børn og ikke mindst revideret deres betydning for vores liv. Måske kan vi passende begynde at spørge os selv, hvorfor børn er vigtige og ikke bare spørge til andres fravalg, som var det et tegn på dårlig dømmekraft. For hvorfor egentlig få børn? Åbenbart ikke for vores lykke skyld.

Teksten er blevet redigeret for at opfylde eksamenskrav uden forfatterens forudgående samtykke.

Opgave I **(maksimum 30 point)**

1.
   a) Forklar betydningen af ordene **"Barnet er heller ikke bare en del af familien, men det royale medlem for bordenden"** som de bruges i teksten.

   b) Forklar betydningen af ordene **"forældre er ikke så meget opdragere som tjenende ånder"** som de bruges i teksten.

   c) Forklar betydningen af ordene **"småtalentløse tegninger belønnes med klapsalver som til et verdensmesterskab"** som de bruges i teksten.

   d) Forklar betydningen af ordene **"At tage en fridag for at pleje sig selv"** som de bruges i teksten.

   e) Forklar betydningen af ordet **"moderskab"** som det bruges i teksten.

   (maks. 5 × 1 point)

2. Hvad viser lykkeforskningsprojektet, som Hermansen henviser til?

   (maks. 5 point)

3. "Aldrig før har vi i den grad idoliseret vores børn som i dag." Forklar Hermansens synspunkt. (maks. 5 point)

4. "Moderskabet er blevet en avanceret form for kvindeundertrykkelse, siger den franske filosof Elisabeth Bandinter." Er du enig i Bandinters synspunkt? (Hvorfor/hvorfor ikke?)

   (maks. 5 point)

5. ”Jeg forstår grundlæggende godt dem, der vælger ikke at få børn. De orker ikke leve op til det herskende ideal om at være Den Perfekte Mor.” Diskuter Hermansens synspunkt i citatet.

(maks. 5 point)

6. ”Vi skal have redefineret vores tilgang til at få børn og ikke mindst revideret deres betydning for vores liv.” Diskuter Hermansens synspunkt i citatet.

(maks. 5 point)

Opgave II **(maksimum 30 point)**

Lykkeforsker Christian Bjørnskov forudser ”at vi vil føde færre børn i fremtiden, fordi vi ikke længere vil være bundet af den norm, at børn er et succeskriterium for et vellykket liv.”

Diskuter synspunktet i ovenstående citat i en kommentar på 100-150 ord, hvor du refererer til Bjørnskovs udsagn, og hvor du giver din egen mening til kende.

Opgave III **(maksimum 40 point)**

Skriv et essay på cirka 300 ord om ét af disse to emner:

1) Det lykkelige familieliv. Er det muligt, eller er det blot ønsketænkning?
   Du skal argumentere for dit synspunkt, hvor du overvejer argumenter for og imod.

Eller:

2) Mange unge vælger at tage et sabbatår efter deres studentereksamen. Er det fornuftigt, eller er det spild af tid?
   Du skal argumentere for dit synspunkt, hvor du overvejer argumenter for og imod.